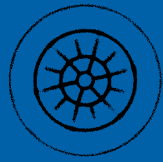

Helsingin

SUOMALAINEN
KLUBI

Klubi-lehti 2/2004

KUN KLUBILLA
SOI
KUNNON

JAZZ

Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi

Kohti uusia seikkailuja!

Elämä on ihana seikkailu, josta parhaat palat jäävät muistoina mieleen loppuiäksi. Yksin tai yhdessä, lähelle tai kauas - maailma ihmeineen odottaa juuri sinua!

Niin kaupunki- kuin kaukolomallekin kannattaa valita SAS, joka yhteistyökumppaneineen liikennöi päivittäin useasta Suomen kaupungista suoraan Skandinaviaan ja edelleen muualle maailmaan.

Kaikki lennot kartuttavat pistetiliäsi arvokkailla SAS EuroBonus -pisteillä, joita voit käyttää esim. bonusmatkoihin ja kiinnostaviin jäsentarjouksiimme. EuroBonus-liittymislomakkeen ja lisätietoja saat matkatoimistostasi.

Tervetuloa lennoillemme! www.sas.fi

Sisältö 2/2004

Pääkirjoitus. Jarmo Virmavirta.....	4
Puheenjohtajalta. Pekka Ritvos.....	4
Klubilla soi JAZZ	6
Klubin ensimmäinen kunniajäsen osallistui kriisinhallintaan	
Garibaldin riveissä Italiassa	10
Veteraani-ilta.....	12
Kantapöydässä	14
Sotavankien luovutukset historiantutkimuksen asia.....	16
Presidentin ja komentajan yhteistyö kantoi hedelmää	18
Kesä 1944	22
Taidenäyttely tuotti ajatuksenpysyvistä taidenäyttelystä Klubille	24
Lintuinfluenssa uhkaa ihmiskuntaa	30
Yrittäjyys on geeneissä	31
Viini-ilta klubilla.....	32
Toiminnan johtajan katsaus.....	30
Kesän 2004 ohjelmaa	32
Klubi SM-Kilpailut Mikkelissä ja vähän muuta	34
Toiminnanjohtaja Jouko Liusvaara	34
Klubin ohjelma	38
Klubi toimii.....	40
Kyl mekin Forssas'	42
Klubin hallinto 2004	46

KANNEN KUVA:
Lauri olander

Helsingin Suomalainen Klubi -lehti

Julkaisija: Helsingin Suomalainen Klubi r.y. (www.klubi.fi)
Kansakoulukuja 3, 00100 Helsinki,
puh: +358 9 694 6644 faksi: +358 9 694 6090
Ilmestyy jäsenlehtenä neljä kertaa vuodessa.
Ilmestymisajat: Helmi-, huhti-, syys- ja marraskuu.
Päätoimittaja: Jarmo Virmavirta
Toimitussihteeri: Jouko Liusvaara
Graafikko: Yrjö Klippi
Toimitusneuvosto: Ohjelma- ja tiedotustoimikunta.

Forssan Kirjapaino, Forssa 2004

Kulttuuriklubin tarinat talteen

Jarmo Virravirta

■ Tämän kulttilehden kansijuttu kertoo musiikkineuvos Ossi Runteesta, joka yhdessä Klubin jazzkvartetin kanssa soitti huhtikuussa klubilla. Lehdestä löytyy myös juttu klubilaisten ensimmäisestä taidenäyttelystä ja luettelo klubille tehdyistä kirjalahjoituksista. Tulevasta ohjelmasta löytyy Klubin kuoron matka Unkariin.

Tämä kaikki kertoo, että Helsingin Suomalainen Klubi on myös kulttuuriklubi, ehkä jopa nimenomaan kulttuuriklubi. Klubin kulttuuriperinteet ovat pitkät. Itse asiassa Klubi perustettiin, että se antaisi jäsenille tilaisuuden "sivistävään lukemiseen ja seuralliseen kanssikäymiseen". Merkittävin kulttuuriteko, johon Klubi yli sadan vuoden historiansa aikana on osallistunut, on Suomen Kansallisteatterin perustaminen ja sen nykyisen rakennuksen

Tervetuloa Viro ja Unkari

Pekka Ritvos

■ Euroopan Unioni saa vapusta lähtien kymmenen uutta jäsenmaata. Laajentuminen on Euroopan historian suurin demokratia- ja ihmisoikeushanke. Unionin kansalaiset voivat nyt - lyhyen siirtymäkauden jälkeen - elää, tehdä työtä ja liikkua alueella, joka ulottuu Atlantilta Mustallemerelle.

Suomi on muiden mukana kansainvälistynyt niin, että joitakin jo heikottaa – ei kuitenkaan Suomalaisen Klubin jäseniä. Tunnumme toki juuremme ja vaalimme parhaamme mukaan suomalaista kulttuuria, suomalaiskansallisia perinteitä ja suomen kieltä. Jäsenkuntamme kansainväliset kontaktit takaavat sen, että pystymme löytämään suomalaisuuden parhaat arvot vertaamalla sitä muuhun maailmaan.

Selataanpa jäsenluetteloa: sieltä löytyy sinfoniaorkestereiden johtajia, jotka ovat esiintyneet maailman vaativimmilla estradeilla. Meillä on huippudiplomaatteja, Brysselin

rakentaminen.

Elävä todiste Klubin kulttuuriluon- teesta on myös sen merkittävät taideko- koelmat. Niistä huomattavimmat ovat kaikkien nähtävissä ravintolasalissa. Kult- tuuripainotteisuus kertoo myös siitä, että Klubi on hyvin ajassaan kiinni. Kulttuurin yleinen merkitys on viime vuosikymme- ninä kasvanut ja harrastajien määrä lisääntynyt. Myös kulttuurin taloudelli- nen merkitys käsitetään nyt paremmin kuin ennen.

Yksi kulttuurin sektori, jossa Klubi voisi nykyistä paremmin toimia, on muistelmat; ei vain lukeminen, vaan myös kirjoittaminen ja muistelmien kerääminen. Klubin seinien suojissa on

tehty lukematon määrä päätöksiä, joilla on tärkeä merkitys. Kabineteissa on sat- tunut tapahtumia, jotka kertomuksina ansaitsivat jäädä muistiin ilahduttamaan tai ihmetyttämään jälkipolvia. Klubilehti tarjoaakin jäsenille palstatilaa lyhytmuo- toisille Klubiin liittyville muistelmille. Tähän liittyen voisi seuraavan kauden ohjelmaan ottaa muistelmaita, joissa lyhytten johdatusten pohjalta kerättäi- siin muistotietoa lähihistorian tapahtu- mista Klubilla ja sen liepeillä. Ehdotan myös, että Klubi järjestäisi jäsenilleen muistelmankirjoittamiskurssin. Niitä on järjestetty mm. kansalaisopistoissa ja in- nostus on ollut valtava. Tavoitteena voisi olla Klubin tarinoita kirja.

lobbareita, kansainvälisen koulutuksen saaneita upseereita, bisnesmiehiä, pal- kittuja tutkijoita jne.. Joku on selvinnyt hengissä Siperian karkoituksesta, toinen YK:n yleiskokouksen puheenjohtajuudesta. Onpa yksi jäsenemme pyrkimässä EU: n komission puheenjohtajaksikin.

Tässä voisi heittää lähinnä huulena suuruudenhullun kysymyksen, että mikä on Helsingin Suomalaisen Klubin rooli yhdentyvässä Euroopassa.?

Sen verran vakavasti siihen voi vasta- ta, että klubin toiminta perustuu jäsen- tensä asiantuntemukseen ja vaikuttavuuteen. Meidän roolimme on samanlainen kuin fiksujen suomalaisten kulttuurin, tie- teen, politiikan maanpuolustuksen ja bis- neksen edustajien uudessa Euroopassa.

Klubina sen sijaan toivotamme van- hojen veljeskansojen edustajat erityisen

tervetulleiksi mukaan Unioniin. Klubilla on vanhastaan Viroon lämpimät suh- teet. Onhan meillä sieltä kaksi ulkojäsen- tä. Kuoromme on konsertoinut Tartossa jne.

Myös Unkari on henkisesti meitä suomalaisia lähellä. Yksi klubin perusta- jista oli Antti AlMBERG (Jalava). Hän kävi aikoinaan Budabestsissä asti tutustu- massa Unkarin kulttuurin ja julkaisi vuo- den 1874 matkansa seurauksena mm. unkarin kieliopin. Samalla hän tutustui paikalliseen isänmaalliseen klubitoimin- taan, mikä heijastui osaltaan tämänkin klubin perustamiseen.

Juuret ovat siis sinnekin päin sy- vällä. Ei ihme, että klubin kuoro tekee alkukesästä konserttimatkan juuri Bu- dabestiin.

Kuvat: Lauri olander

KUN KLUBILLA SOI KUNNON

Seppo Hovi nostaa mustanpuhuvan flyygelin äärellä kätensä, napsauttaa sormillaan tahdin eteen ja sitten se alkaa. Helsingin Suomalaisen Klubin jazzkvartetin erikoisvieras, musiikkineuvos Ossi Runne puhalttaa trumpettillaan tutun ikivihreän Alexander's Ragtime Bandin teemaa ja klarinetisti Antti Sarpila kuvioi soljuvasti oheen. Rumpali Jartsa Karvonen kapuloi menon plaaniin, jota Tuomas Kalliala jäməköittää bassollaan. Seppo Hovi kaivaa koskettimilta harmoniat kivijalaksi.

JAZZ

*I Fall in Love
Too Easily. Ossi
Runne tunnel-
moi pehmeä-
äänisellä flyy-
gelitorvella.*

■ Eräällä tavalla tuona maanantai-illan hetkenä ympyrä sulkeutui Ossi Runnen (76) pitkällä uralla. Soittaessaan Erkki Aallon suurorkesterissa, joka oli sodanjälkeisen ajan huippuorkesteri, saksofoniryhmän luottomiehiä oli Sepon isä Onni Hovi.

Silloin vuotta-paria aikaisemmin teini-ikäinen Runne oli vaihtanut soitellessaan viihteeseen. Ollessaan vielä Kaartin soitto-kunnassa hän tutustui 16-vuotiaana ensimmäisillä keikoillaan Veljeshovin ravintolassa swingiin, joka *jatkuu seuraavalla sivulla*

ensitahdeilta vei sotilassoittajan sielun mennessään.

– Jazz oli suuri kokemus tuoden uusia esikuvia, kuten Harry James: voiko noinkin todella soittaa trumpettia? Se oli kuin henkikasteen saaminen, Runne kertoo paussilla viihdeuransa alkuvaiheita.

– Sodan jälkeen elettiin valtavaa uuden tulemisen odotusta. Siihen kuuluivat kauan piilossa ja kiellettyinä olleet tanssitilaisuudet, hän jatkaa. Syntyi varsinainen tanssivillitys ja keikkoja riitti.

Ossi Runnetta pidetään yhtenä maamme kevyen musiikin monipuolisimpana muusikkona eikä syyttä. Viime syksynä ilmestynyt muistelmateos Ossi Runne - trumpettilla ja tahtipuikolla (WSOY) valottaa mainiosti viipurilaispojan musiikillista taivalta.

– Olen näitten kotimaisten laulajien kanssa ollut tekemisissä vuosikymmenet ja on sanottava, että laulajana ja esiintyjänä Olavi Virta oli aivan omaa

luokkaansa, Runne muistelee. Virta oli hänen orkesterinsa solistina parisen vuotta 1950-luvun jälkipuoliskolla, jolloin Virran katsotaan olleen parhaimmillaan.

– On muistettava, että Virta oli hyvin vaativa itselleen levyttäessään ja esiintyessään.

Suomalaisella Klubilla salintäyteisen yleisö sai esittää toiveitaan. Ensimmäisenä soi On The Sunny Side of The Street, ja Runne päästelee antaumuksella. 1950-luvun kansainvälisen trumpettikuumeen myötä myös häntä markkinoitiin kultaisen trumpetin mestarina. Buumi synnytti monta levymenestystä, ja vasta 1960-luvun nuorisomusiikki sähkökitaroiineen syrjäytti trumpetin suosion.

– Huomasin, ettei nuorisomusiikki ollut musiikkiani, vaikka jouduin sen kanssa tekemisiin.

Jo muutaman vuoden on suomi-iskelmä tehnyt paluuta ja tangoa Runnen

Hillitön meininki. Ossi Runne, Antti Sarpila, Seppo Hovi, Tuomas Kalliala ja Jartsa Karvonen

mielestä jopa yliarvostetaan.

– Kotimaista molli-iskelmää ei kuitenkaan muu ymmärrä. Mitähän siitä tulee, kun Euroviisuissa taas kerran yritetään tangoelementillä, Runne epäilee.

Jo 1950-luvulla Tukholmassa China-varieteessa kapellimestaroinut Runne siirtyi levybisneksestä TV 1:n kapellimestariksi. Tässä tehtävässä hän ehti olla Euroviisuineen ja Jatkoaikoineen neljännesvuosisadan. Runnesta tuli varsin tuttu kasvo teeveestä, vaikkei aina oltu varmoja miten se sukunimi oikein taivutetaankaan.

– Televisio muutti paljon. Aiemmin kuvittelin olevani jonkinlainen ammatimuusikko, vaikka olinkin äänilevyteollisuuden palveluksessa. En enää voinut keskittyä soittamiseen, vaan minusti tuli kirjoituspöytäkapellimestari.

Eläkkeellä on aikaa johtaa Kareliapuhallinyhteyttä.

– Solistista puolta olen koettanut jättää vähemmälle ihan fyysisistä syistä

johtien. Mutta totta kai sellainen soitokunto on pidettävä yllä, ettei esiintymisistä tule julkisia itsensä häpäisytilaisuuksia, Runne virnistää.

Taitelijajäsenet luovat Klubin ilmapiiriä

Ossi Runne on ollut Klubin taitelijajäsen noin viisi vuotta.

–Tämä on ollut rikastuttavaa aikaa, Klubihan tarjoaa sekä valistusta että viihdettä jäsenilleen. Ilmapiiri on innostava. Klubi on kaikkea muuta kuin vanhojen herrojen homehtunut kerho, vakuuttaa Ossi. Sen voi kuitenkin toivoa, että avec-tilaisuuksia olisi entistä enemmän.

Klubilla on kaikkiaan noin 50 taitelijajäsentä ja noin puolet heistä on musiikkialalta. Näkyvin heistä lienee Onni Oja, jonka seinämaalausta Helsingin kehityksestä voi ihaila ravintolasalissa. Myös Antti Sarpila ja muut jazzkvartetin jäsenet ovat Klubin taitelijajäseniä.

Hannu Lahtonen

soittivat salintäyteisen yleisön sydämiin.

KLUBIN ENSIMMÄINEN KUNNIAJÄSEN OSALLISTUI KRIISINHALLINTAAN GARIBALDIN RIVEISSÄ ITALIASSA

■ Hiljattain klubiveli professori Eero Saarenheimo oli tutkimassa Italian ulkoministeriön arkistoja. Siellä hänen käsiinsä osui Italian Helsingin lähettilään Paternón kirje, jossa hän kertoi Herman Liikasen hautajaisista vuonna 1926. Herman Liikanen oli Helsingin Suomalaisen Klubin kunniajäsen, joka harrasti kansallisuusaatetta ja kansojen vapausliikkeitä. Hän oli varmasti yksi Klubin kaikkien aikojen värikkäimpiä jäseniä. Liikanen mm. taisteli Garibaldin johdolla Italian yhtenäisyyden puolesta ja tanskalaisissa riveissä Saksaa vastaan aikansa kriisinhallintatehtävissä.

Eero Saarenheimo kertoo näin:

Suomessa seurattiin tarkasti Italian yhdistymisliikettä Risorgimentoa, ja sen innostamana Herman Liikanen vuonna 1861 lähti Hiitolasta Ruotsin ja Keski-Euroopan kautta Napolin seuduille ja liittyi Garibaldin riveissä taistelleeseen unkarilaiseen legioonaan. Liikasen päästyä perille varsinaiset taistelut olivat jo loppuneet, ja hän ennätti osallistua vain joihinkin sotapoliisioperaatioihin. Se oli hänelle pettymys ja hän palasi seuraavana vuonna Suomeen.

Vuonna 1864 puhkesi Preussin ja Itävallan sota Tanskaa vastaan. Pohjoismaiden yleinen mielipide nousi jyrkästi Preussin laajentumispolitiikkaa vastaan. Kansallisuusaatteen innostama mies oli jälleen valmis lähtöön. Hän haavoittui pahasti Dybbölin taistelussa. Aliluutnantiksi ylennetty Liikanen palasi Suomeen ja sai elämänsä vakiintumaan, kun J.V. Snellman järjesti hänelle paikan Hypoteekkiyhdistykseen. Liikanen nautti invalidina Tanskan valtion eläkettä.

Raportissaan hautajaisista Italian lähettiläs kiittää Suomen hallitusta kauniista ajatuksesta järjestää suurenmoiset hautajaiset miehelle, joka "taisteli urhoollisesti Italian itsenäisyyden puolesta". Tilaisuudesta muodostui kunniakomppanioineen suuri sotilallinen muistojuhla, johon "osallistuivat virallisesti ulko- ja puolustusministeri ja korkein sotilasjohto. Minut oli kutsuttu

mukaan niin kuin Tanskan ministerikin”.

Italian ministeri laski kansallisiin väreihin somistetun kukkaseppeleen. Italian edustajan puhe oli juhlallinen ja siinä painotettiin, miten hänen maansa ei tule unohtamaan sen puolesta vuodattua verta. Italian kuningashymnin soidessa tilaisuudesta muodostui vaikuttava italialais-suomalainen muistojuhla. Vaikka Liikanen ei joutunut vuodattamaan Italiasa vertaan, on Italian ulkoministerin sama raportti kaikessa juhlavuudessaan harvinaisen dokumentti,

Suomalainen Klubi oli tietysti läsnä ensimmäisen kunniajäsenensä hautajaisissa ja pani vireille keräyksen muistorehastoksi. Sen varoilla Liikasen leposijalle pystytettiin hautapaasi.

Vilpitön aatteen mies Liikanen oli, avoin ja koruton, aina valmis auttamaan toisia. Klubin jäsenenä hän osallistui innokkaasti ajankohdan suuriin suomalaisuusorientoihin, erityisesti ruotsalaisseutujen suomenkielisen vähemmistön

olojen kohentamiseen. Pitkän elämänsä ja laajan historiallisen lukeneisuutensa pohjalta hänellä oli aina runsaasti kerrottavaa, joskus jopa klubiveljien kiusaantumiseen asti.

Rooman kävijät varmaan tuntevat Herman Liikasen Villa Lanten viereen sijoitetusta marmorisesta rintakuvasta (kuvanveistäjä Bino Bini), jonka professori Roberto Wis vuonna 1961 lahjoitti Rooman kaupungille.

”Ei enää koskaan yksin”

VETERAANI-ILLAT TULEVAISUUDESSA YHDESSÄ RESERVILÄISTEN

Klubimme perinteinen veteraani-ilta oli voimakas-henkisen maanpuolustus-tahdon juhla. Oma kuoro ja orkesteri, videokooste jalkaväenkenraali Adolf Ennrroothin puheista ja amiraali Jan Klenbergin juhlapuhe loivat ehyen kokonaisuuden, yhden parhaimmista veteraani-illoista. Tuttu läskisoosi-illallinen täydensi tunnelmaa.

■ Klubimme veteraanijäsenten joukko harvenee. Sali oli nyt jo hieman vajaa. Niinpä päätettiin vastedes järjestää tämä juhla ilta veteraanien ja reserviläisten yhteisenä tilaisuutena. Se palvelee veteraanien henkisen perinnön siirtämistä nuoremmille ikä- ja sukupolville.

Kukaan ei tunne tulevaisuutta

Amiraali Jan Klenberg palautti mieleen veteraanisukupolven aikaansaamat ihmeet, talvisodan ihmeen ja kesän 1944 torjuntavoiton ihmeen. Viimeksi mainittu ei nuorempien kansalaisten keskuudessa ole yhtä tunnettu kuin edellinen. Se koostui osaihmeistä: Tali-Ihantala, Viipurinlahti, Äyräpää-Vuosalmi, Ilomantsi ym. Se oli toisessa maailmansodassa 1944 ainoa suurhyökkäyksen pysäyttämisen, neljäs Neuvostoliiton seitsemästä suuresta strategisesta iskusta, jolla Suomi piti lyödä kahdessa viikossa. Suomen tulevaisuus oli silloin ”veitsenterällä”. Sotastrategisissä ennakkolaskelmissa torjuntavoittoa noin mahtavasta sotakoneistosta ei olisi pidetty mahdollisena. Suomalaiset nuoret sotilaat tekivät

mahdottoman mahdolliseksi.

Amiraali Klenberg kertoi esimerkinä eversti Kai Savonjousen puheen ensimmäisinä hyökkäyspäivinä murskaavan ylivoiman alla hajalle joutuneen ja uudelleen kootun 10. Divisioonan yhden rykmentin miehille juhannuksen tienoilla Viipurinlahden vaiheilla. Uusi kommentaja sanoi: ”Tästä ei enää peräännyttä, ei nimittäin voida. Seuraavassa linjassa ovat äitimme, siskomme, lapsemme ja vanhempamme, koko Suomen sydän. Tähän kuolla. Minä olen tullut tänne kuolemaan. Juoksut on juostu, hyvät veljet. Nyt on aika olla taas suomalainen maan puolustaja.” Se oli kovaa, mutta oikeutettua puhetta. Näin suomalaiset sotilaat ajattelivat yleisemminkin, muutoin eivät tojuntavoitot olisi olleet mahdollisia.

Entä tulevaisuutemme? Kukaan ei tunne sitä. Viime vuosien tapahtumat osoittavat, että se voi tuoda arvaamattomia yllätyksiä, joihin on pyrittävä varautumaan, sillä ei ole varaa tuudittautua väärään uskoon. On syntymässä eurooppalainen turvallisuusjärjestelmä. Osallistumme kansainväliseen yhteistyöhön, mutta oman maan puolustamisen tulee olla puolustusvoimiemme päätehtävä yleisen asevelvollisuuden pohjalta.

Nykyisin kuulee puhuttavan ”turvallisuusvajeesta”. Se on sanahirviö. Mutta jos sitä käytetään, on vajeen mahdollisuus selvitettävä vähintään kymmenen vuoden tähtäyksellä. Jos uhkaa sittenkin ilmenee, tulee muistaa kokemuksemme antama opetus: ”Ei koskaan enää yksin”.

Antti Henttonen

KLUBILAISET TUTUSTUIVAT VÄESTÖN- SUOJELUMUSEOON

■ 20.04 tiistaina klubilaisilla oli mahdollisuus tutustua Helsingin väestönsuojelumuseoon Kruununhaassa Siltaavuorenranta 16:ssa. Suoja valmistui vuonna 1941 ja palveli väestönsuojana ja johtokeskuksena sodan aikana. Museossa kävijä pääsee tutustumaan sotien aikaiseen väestönsuojelun yleishistoriaan ja nykypäivään. Sotien aikaa, vuosia 1939 – 1944 kuvataan yksityiskohtaisesti. Tiloihin on rakennettu jopa sodanaikeista pommisuoja esittävä kellarisuoja pommitusääniefektein. Lisäksi esillä on sodanjälkeisen väestönsuojelun yleishistoriaan liittyvää teknistä esineistöä ja muuta materiaalia. Kuvassamme klubiveljemme Raimo Nikkilä esittelemässä Risto Jaakkolalle esineistöä. Museo on yleisölle avoinna vielä toukokuun joka lauantai klo 10-14. Kesäajan museo on suljettuna, mutta syyskuun alusta taas avoinna lauantaisin. Tarkempia ohjeita museoon liittyen saat osoitteesta <http://www.kolumbus.fi/hvssy>.

ONKO ISÄ JUMALAKIN

Yrjö Larmolan tarinoita Erkki Salosesta

1§

”Minun ongelmani on, että olen luonnoltani pilapiirtäjä. Tosin olen uraltani suistunut, kun haaveeni tutkijan urasta vei minut muualle”, sanoi professori, Helsingin Suomalaisen Klubin kunniapuheenjohtaja kantapöydässä vuonna 2001.

Kantapöydän vakiokundina hänellä oli aina hauskoja ja kärjekkäitä juttuja, sanontoja ja kantoja ajankohtaisiin tapahtumiin. Erkki Salonen kuoli vuonna 2001.

2§

Todettiin, että Klubin varapuheenjohtaja ja kulttuuritoimikunnan puheenjohtaja Yrjö Larmola on merkinnyt muistiin joukon Erkki Salosen juttuja.

3§

Päätettiin julkaista ensimmäinen osa Larmolan juttuja:

Erkki Salonen lausahdustensa valossa

Kunniapuheenjohtajamme professori Erkki Salonen (1920 - 2001) teki keskeisen elämäntyönsä Suomen Kulttuurirahaston yliasiamiehenä, mutta ennätti aloitteentekijänä ja toimeenpanijana monille yhteiskunnan aloille. Harva tietää, että Mitä Missä Milloin -kirjasarjan alkuunpanija ja ensi vuosien toimittaja myös itse kuvitti ensim-

maiset vuosikerrat; Erkki Salosen kaikkein varhaisimpia haaveita oli päästä Disneyn studioille opiskelemaan. Myös Ylioppilaslehden päätoimittaja (1947 - 50) piirsi itse lehteensä, myös mainoskuvia, joita uskolliset ilmoittajat käyttivät pari vuosikymmentä, 60-luvun lopulle.

Puhujana hänet tunnettiin. Jokainen tiesi jännityksellä odottaa, mitä mahtaisi tulla, kun Salonen avasi suunsa. Hänen lyhyet kommenttinsa ovat myös muistettavia.

Juha Sipilä esitelmöi Sulkavan soudusta, ja teologi kun peruskoulutukseltaan oli, päätti juhlavaan loppunousuun: – Ja miksi ihminen antautuu tällaiseen rääkkiin, sitä hän ei tiedä itsekään, sen tietää Isä yksin.

– Vai niin, kuului Salosen suunnalta kunnioittavalla äänellä. – Onko Hänkin soutumiehiä?

Urheilulääkäri Pekka Peltokallio esitelmöi lääkeaineista, joiden vaarallisuus on vasta pitkän käytön jälkeen huomattu. Jostakin aineesta kuulijoiden joukossa oleva kollega huomautti: – Johan niitä oli Ylpön aikana Lastenlinnassa! – Eisentään, Peltokallio torjui, Ylppö ei olisi sallinut sellaista. – Oli!

SOUTUMIEHIÄ

– Jos niitä oli siellä ylähylyllä, jonne Ylppö ei nähnyt, Salonen sovitteli.

Erkki Salonen oli Klubissa plaseerattu yliormestari Eva-Riitta Siitosen kavaljeeriksi, totta kai. – Pyydän etukäteen anteeksi, että heikon sydämeni vuoksi en hae yliormestaria tanssimaan. Mutta en ole hakenut niitä edellisiäkään.

Itsenäisyyspäivän juhlassa joku kiitti Erkki Saloselle sitä, miten kauniina hänen vaimonsa oli säilynyt korkeaan ikään. – Sillehän minä en mitään voi, Salonen sanoi mielissään, – mutta ehkä aika tekee tehtävänsä.

Erkki Salosella oli tapana olla ajoissa. – Kyllähän jokainen kellon tuntee, mutta harva ymmärtää, mitä se tarkoittaa.

Tapasin Salosen Unioninkadulla. – Minä olen usein nähnyt Sinut viime aikoina täällä yliopiston kirjaston nurkilla, sanoin. – Tutkitko jotakin?

– En minä mitään tutki, mutta siellä on enemmän kirjoja kuin kotona ja paremmassa järjestyksessä.

Kirja ilmestyi tuota pikaa.

Kirjaillan jälkeen Erkki Salonen tarjosi kirjailijoille Lassi ja Markus Nummelle taksikyytiä. – Minne päin sinä sitten olet menossa? Lassi tiedusteli. – Ajattelin viedä teidät Pohjois-Haagaan ja jatkaa sitten Tapiolaan Salosille, jossa ajattelin olla yötä.

Puhujan tohelointi häiritsi Erkki Salosen ammattimiehen-korvaa. Joku esi-

telmöitsijä ei ollut päässyt alkuunkaan, näpräsi kaulusmikrofonia: – Onkohan tämä nyt päällä, kuuluukohan tämä nyt? – Kun puhut! Salonen ojensi.

80-vuotispäivänään Erkki Salonen otti vieraita vastaan Klubilla, mutta hänen heikentyneen vointinsa vuoksi puheet oli kielletty. Varapuheenjohtajana ratkaisin asian sanomalla, että jos olisin saanut puhua, olisin maininnut siitä ainutlaatuisuudesta, jolla hän oli yhdistänyt yhteiskunnallisen monialaisuutensa ja kyvyn keskittyä klubiveljeyteen, mutta kun oli kielletty, en aikonut sanoa tästä sanaakaan. – Olihan se nyt vahinko, ettet saanut puhua, kun sinulla oli noin pirun hyvä aihe, Salonen sanoi.

Kokouksessa, jossa siirryin pois varapuheenjohtajan tehtävästä, käytin puheenvuoron siitä, mitä edellytyksiä mielestäni Klubin johtokuntaan valittaville on asetettava. Palasin pöytään. – Se oli sivistynyt puheenvuoro, Salonen sanoi. – Mutta ei se mitään haittaa.

Nämä olivat viimeiset häneltä kuulemani sanat. Se oli Erkki Salosen viimeinen elinpäivä.

4§

Päätettiin jäädä odottamaan Larmolan juttujen seuraavaa osaa.

SOTAVANKIEN LUOVUTUKSET HISTORIAN TUTKIMUKSEN ASIA

Sodanaikaiset vankien luovutukset Suomesta Saksaan voisivat periaatteessa johtaa vieläkin rikosoikeudelliseen vastuuseen, arveli Klubin oikeuspolitiikan illassa 26.2. puhunut OTT Jukka Lindstedt. Illan teeman taustalla oli Elina Sanan kirja ”Luovutetut”. Sen herättämä huomio johti sotarikollisia jäljittävän Simon Wiesenthal -keskuksen tekemään toimenpidepyyntöön ja professori Heikki Ylikankaan tekemään selvitykseen lisätutkimusten tarpeesta. Seuraavassa tiivistelmä Lindstedtin esitelmästä.

Jukka Lindstedt.

■ Eniten huomiota on julkisuudessa kiinnitetty luovutettuihin poliittisiin sotavankkeihin (kuten politrukkeihin) ja tähän ryhmään kuuluviin juutalaisiin sotavankkeihin. Näiden luovutusten kannalta keskeinen toimija oli päämajan valvontaosasto. Syyskesällä 1941 siellä alettiin suunnitella sotavankien vaihtoja Saksan kanssa ja erityisen sotavankileiri 3:n perustamista sitä varten. Leiriin tuli sijoittaa muun muassa komissaarit, politrukit, ”kiihkokommunistit, yllyttäjät ja kiihottajat” ja ”epäilyksenalaiset juutalaiset”. Toinen erityisleiri oli upseerisotavankileiri 1.

Päämajan valvontaosasto nimesi leireiltä 1 ja 3 saksalaisille luovutettavat sotavangit. Aloitteen on kerrottu tulleen saksalaisilta, jotka halusivat saada tietoja NKVD:stä (sisäasiain kansankomissariaatista). Valvontaosaston toimesta luovutettiin poliittisia ja upseerisotavankkeja yli 520. Tämä tapahtui lokakuusta 1941 syyskuuhun 1942. Luovutukset tehtiin 50-60 vangin erissä. Täyttä selvyyttä näiden luovutusten loppumisen syystä ei ole. Joukossa oli tekemieni laskelmien mukaan 47 juutalaista sotavankia. Luku saattaa vielä hieman tarkentua. Joka tapauksessa on selvää, että esimerkiksi Sanan kirjassa esitetty luovutettujen juutalaisten sotavankien määrä (74) on liian suuri.

Luovutukset olivat tavallisia

Valvontaosaston nimeämien lisäksi luovutettiin runsaasti muitakin sotavankeja: esimerkiksi ukrainalaisia, virolaisia, kaukasialaisia ja Venäjän saksalaisia. Tältä osin kysymys oli lähinnä sotavankien vaihdosta. Suomi sai runsaat 2100 suomenheimoista sotavankia saksalaisilta. Sanan mukaan Suomesta luovutettiin kaikkiaan yli 2800 sotavankia. Luku on jonkin verran suurempi kuin aiemmin esitetyt. Luovutetuista valtaosa ilmeisesti meni saksalaisten taisteluyksikköihin tai työvoimaksi. Sen sijaan poliittisten ja upseerisotavankien, varsinkin juutalaisten, kohtalo saksalaisten hallussa lienee yleensä ollut huono. Asiaan saataneen jatkossa lisäselvitystä.

Luovutettujen juutalaisten suhteen syntyperä ei vaikuta olleen ensisijainen luovutuksen syy. Jos näin olisi ollut, juutalaisten luovutukset olisivat olleet perusteellisempia. Valtaosaa juutalaisistahan ei luovutettu. Kuitenkin edellä mainituksa sotavankileiri 3:a koskevassa käskyssä mainitaan ainoana erikseen mainittuna kansallisuutena ”epäilyksenalaiset juutalaiset”. On todennäköistä, että käskyn vuoksi juutalaisia sotavankeja pidettiin tavallista helpommin ”epäilyttävinä”, jolloin riski tulla sijoitetuksi sotavankileiri 3:een ja sieltä edelleen luovutetuksi saksalaisille oli tavallista suurempi.

Sodan aikana oli tavallista luovuttaa sotavankeja liittolaiselle. Oikeudellinen pohja tälle oli kuitenkin epäselvä. Vuodelta 1907 olevassa Haagin maasotaohjesäännössä ei ollut suoranaisia määräyksiä sotavankien luovuttamisesta. 4 artiklan mukaan sotavangit ovat

hallituksen eivätkä vangitsijoidensa vallassa. Rauhanteon jälkeen sotavangit on mahdollisimman pian lähetettävä kotimaahansa (20 artikla). Vastaavia määräyksiä oli Genèven vuoden 1929 sotavankisopimuksessa.

Luovutusten laillisuutta arvioitiin sodan ajan Suomessa kahdessa suppeassa lausunnossa. Ulkoasiainministeriön oikeudellinen asiantuntija Erik Castrén katsoi toukokuussa 1942, että liittolaisuhteen vuoksi Suomen saamat sotavangit olivat myös Saksan määräysvallan alaisia. Sen vuoksi ulkoasiainministeriö katsoi, ettei ole kansainvälisten sopimusten mukaan periaatteellista estettä sotavankien siirrolle Saksaan, ”vaikkakin tällainen toimenpide saattaa vaikeuttaa sotavankien aikanaan tapahtuvaa kotiuttamista”.

Ellilä epäili luovutuksia

Marraskuussa 1943 päämajassa sotavankiasioita hoitanut juristi, luutnantti Reino Ellilä tuli toiseen johtopäätökseen. Hänen mukaansa ei ole luvallista luovuttaa sotavankeja samalla puolella sotaa käyväälle. Jos sotavanki sitä haluaa, on tilanne toinen, mutta silloinkin olisi otettava kirjallinen todistus anomuksesta. Jo tapahtuneita luovutuksia arvioidessaan Ellilä katsoi valtion vastuun kannalta merkitykselliseksi sen, huolehtiiko vastaanottava valtio velvollisuuksistaan kohdella vankeja inhimillisesti ja palauttaa heidät rauhan tultua. Jos vastaanottaja rikkoo näitä sitoumuksia vastaan, kansainvälisoikeudellinen vastuu jää luovuttajavaltiolle.

Jatkuu seuraavalla sivulla

Ellilä päätyi siis hyvin varaukselliseen suhtautumiseen luovutuksiin. Tuossa vaiheessa luovutukset olivat kyllä jo muutenkin lähes lakanneet. Mahdollisesti Ellilällä oli joitain tietoja siitä, miten luovutetuille sotavangeille oli käynyt. Hänen tulkintaansa on voinut vaikuttaa sekin, että käsitys sodan lopputuloksesta oli marraskuussa 1943 toinen kuin Castrénin antaessa omaa lausuntoaan toukokuussa 1942.

Oikeudenkäynnit mahdottomia

Luovutusten laillisuutta ei sodan jälkeen tutkittu eikä mihinkään oikeudenkäynteihin ryhdytty. Varsinkin juutalaisten luovutukset Suomesta Saksaan voisivat periaatteessa johtaa vieläkin rikosoikeudelliseen vastuuseen, jos tekoa pidettäisiin osallisuutena joukkotuhontaan tai murhaan. Jos syytteitä harkittaisiin, olisi arvioitava tekijän tahallisuutta. Jouduttaisiin selvittämään, mitä tekijä on sota-aikana tiennyt luovutettavien kohdalosta. Tällaista tietoa ei välttämättä ollut luovutukset käytännössä hoitaneella tasolla. Samoin pitäisi ottaa huomioon sodanaikaiset säännökset ja ohjeet. Kuten havaittiin, tulkinta luovutusten sallittavuudesta muuttui sodan aikana.

Käytännössä syytteet ja oikeudenkäynnit eivät tule kysymykseen. Luovutuksista todella päättäneitä ei enää elä eikä mahdollisesti elossa olevia suoritus-tason henkilöitä ole mielekästä tai koh-tuullista syyttää. Kaikkiaan luovutuksia tulisi selvittää historiantutkimuksella, ei oikeudenkäynneillä.

PRESIDENTIN JA KOMENTAJAN YHTEISTYÖ KANTOI HEDELMÄÄ

Klubin juhlasali täyttyi maaliskuun ensimmäisenä iltana kirjallisuuden ja maanpuolustuksen ystäväistä, kun eversti Matti Lukkari esitteli kirjoittamansa kenraali Lauri Sutelan elämäkerran ”Lauri Sutela, puolustusvoimain komentaja”. Klubiveli Lauri Sutela itse täydensi Matti Lukkarin esitystä.

■ Tilaisuuden alussa vietettiin hiljainen hetki neljä päivää aikaisemmin viimeiseen iltahuutoon kutsutun jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin muistolle. Ilona Lambergin säestämän baritoni Mika Nikanderin esittämän Sotilaspoika-laulun saattelemana siirryttiin illan teemaan.

Matti Lukkari kertoi kohdehenkilönsä elämästä. Elämäkerran kirjoittaminen oli kaksivaiheinen tehtävä. Ensin kului kuusi vuotta, ennen kuin Lauri Sutela antoi luvan työlle, ja sitten kaksi vuotta kirjoitustyössä. Se oli jo ”helpompi vaihe” Sutelan hyvän muistin, erinomaisten muistiinpanojen ja yhteistyöalttiuden ansiosta.

Rautatievirkamiehen poika joutui jo lapsena tutustumaan yhteen urallaan etenevän upseerin elämänmuotoon, toistuviin kotipaikan muutoksiin: Äänekoski, Haapamäki, Hankasalmi... Omalla uralla oli asuntopulan aikana asuttava myös erossa perheestä. Mutta perhe pysyi koossa; Sutelat viettävät ensi vuonna timanttihäitä.

Säkkijärven polkalla vihollista vastaan

Vanhemman veljensä aloittama pioneeriupseerin ura rohkaisi valitsemaan saman ammatin arkkitehtiopintojen sijaan. Reserviupseerikoulu ja Kadettikoulu valmensivat lahjakasta nuorta miestä talvisodan tehtäviin pioneerikomppanian päälliköksi ja pioneeripataljoonan apulaiskomentajaksi. Sotien välinen niin sanottu välirauhanvuosi kului Etelä-Karjalassa sulutus- ja siltojen miinoitustehtävissä. Siinä saatu kokemus auttoi luutnantti Sutelaa ensimmäisessä pioneeritaidon läpimurtotehtävässään. Se oli

radiomiinan purkamisen Antrean Kuu-paupin sillan räjähtämättä jääneessä maatuessa. Sytytysmekanismin selvittäminen päämajan ja Yleisradion pajoissa sekä sytyttämiseen käytetyn radioaallon varaaminen Säkkijärven polkalle niin pitkäksi ajaksi, että miinojen akut tyhjenivät, pelasti monia vastaavalla tavalla miinoitettuja laitteita ja rakennuksia. Venäläiset pioneerit olivat olleet ovelia, mutta he löysivät vertaisensa suomalaisesta pioneerikomppanian päälliköstä, joka purki miinan oman henkensä

uhalla.

Toinen historiallinen teko oli jatkosodan ensimmäisen tärymiinan arvoituksen selvittäminen kevättalvella 1943 Paateneen pohjoispuolella. Paikallisen rajakomppanian päällikkö pyysi kapteeni Sutelalta pioneeriapua venäläisen partion jäljiltä räjähtäneen, omituiset jäljet jättäneen latumiinan tutkimiseen. Ladulta löytyi toinen oudonmallinen laatikkomiina. Siinä oli herätyskellon koneiston mallinen rattaisto. Tutkittuun illalla teltassaan miinan koneistoa hän havaitsi sen herkästä kosketuksesta räjähtäväksi miinaksi, joka ei ollut tarkoitettu lainkaan purettavaksi. Sen saattoi hävittää vain räjäyttämällä. Mutta miksi se ei ollut räjähtänyt purettaessa? Syy selvisi: rattaiston yhdessä hampaassa oli tekovirhe, ja sytytyskoneisto pysähtyi aina sen kohdalle. Se oli pelastanut purkajan hengen.

Lauri Sutela joutui 1944 mukaan lhantalalan taisteluihin sekä Lapin sotaan pioneeripataljoonan komentajana.

Jatkuu seuraavalla sivulla

Miksi Sutelan edeltäjät eivät olleet pitäneet tärkeänä luottamuksellisten suhteiden luomista ylipäällikköön?

Luottamussuhteet Kekkosen kanssa

Sotien jälkeen käyty Sotakorkeakoulu ohjasi miestä eteneviin erikoistehtäviin Pioneerirykmentissä, Sotakorkeakoulussa ja pääesikunnassa, viimeksi mainitussa muun muassa tiedusteluosaston organisoijaksi. Puolustusministeriön mutkan kautta ura jatkui pääesikunnan päämajamestrikksi, yleisesikunnan päälliköksi ja pääesikunnan päälliköksi sekä 1974 yhdeksäksi vuodeksi puolustusvoimain komentajaksi. Hänen ystävänsä ja opettajatoverinsa Sotakorkeakoulusta, kenraali Paavo Junttila seurasi Sutelaa ”kuin hai laivaa”.

Tämän aisaparin saumaton yhteistyö ja sen tasavallan presidentilta saama luottamus pelasti Suomen Neuvostoliiton korkeimpien sotilasjohtajien ja diplomaattien pyrkimyksiltä saada Pohjois-Suomi puna-armeijan valvontaan ja maamme puolustusvoimat yhteistyöhön sen kanssa. Kenraalipari oli joskus ylipäällikköäänkin lujempi. Närkästyneet naapurit yrittivät saada Sutelan erotetuksi komentajan tehtävästä, mutta epäonnistuivat siinä. Presidentti Kekkonen määräsi silloin kaapin paikan. Sutela sai komentajuudelleen vieläpä jatkoajan.

Sutelan ansiot eivät rajoittuneet vain näihin ulkopoliittisiin toimiin. Hän jätti pysyvät jäljet myös puolustusvoimiemme uudelleen organisointiin ja koulutuksen kehittämiseen sekä niiden sisäiseen

henkeen. Hän opetti esimerkillään, että johtajalla täytyy menestyäkseen olla luottamukselliset suhteet ylös, sivuille sekä alas päin. Hän myös esti puoluelopoliitiikan tuomisen puolustusvoimiin.

Matti Lukkarin esityksen jälkeen oli tilaisuus esittää kysymyksiä Ehdittiin esittää vain yksi kysymys: Miksi Sutelan edeltäjät eivät olleet pitäneet tärkeänä luottamuksellisten suhteiden luomista ylipäällikköön?

Kenraali Sutela kertoili aikaisemmasta tilanteesta, jolloin tasavallan presidenttiä ei ollut edes kutsuttu puolustusvoimien tilaisuuksiin. Presidentillä oli väheksyvä asenne puolustusvoimiin ja kenraaleihin. Sutela aloitti yhteistyön, joka koitui puolustusvoimien sekä koko maan eduksi. Luottamus vahvistui niin lujaksi, että ylipäälliköllä ja komentajalla oli varaa olla joskus eri mieltäkin.

Puolen tunnin leppoisa kertoilu tästä yhteistyöstä ja jännittävistä neuvotteluista Neuvostoliiton sotilasjohtajien kanssa kulutti illan niin pitkälle, ettei muille kysymyksille jäänyt aikaa. Veikko Sonnisen isännöimää iltaa pidettiin kuitenkin onnistuneena. Siitä todistivat kymmenet

vahtimestarin pöydältä jäsenhintaan ostetut, komentajan omistuskirjoituksella varustetut kirjat.

Antti Henttonen

Lahjoituksia Klubin kirjastolle

Vuorineuvos Simo Vuorilehto luopui muuttonsa yhteydessä monista elinkeinoelämän hakuteoksistaan ja lahjoitti ne Klubin kirjastolle:

1. Diplomi-insinöörit ja arkkitehdit 1991
2. Valmet. Asetehtaiden muuttuminen kansainväliseksi suuryhtiöksi.
3. Rajamäen tehtaat 1888-1963
4. Pohjola-yhtiöt sata vuotta
5. Strömberg 1889-1989. Sähkötekniikan taitaja.
6. Energiaa pääkaupungille. Sähkölaitostoimintaa Helsingissä 1943-1993
7. Pohjolan voima 1943-1993
8. Suomen Pankin Setelipaino 1885-1985
9. Sata vuotta Kansallispankkia
10. Instrumentarium. Ensimmäinen vuosiatamme 1900-2000.
11. Holming 1945-2000. Sotakorvausveistämöstä monialakonserniksi.
12. Paperia maailmalle, Finnrap 1918-1996
13. Jaakko Pöyry 1958-1983
14. Suomen selluloosayhdistys Finncell 1918-68
15. Aarnikotka. Taruelämästä liikemerkiksi. UPM-Kymmene Oyj
16. Suomen kemianteollisuus
17. Sähköstä ja suolasta

syntynyt. Finnish Chemicals Oy, Nokia Chemicals 1937-1987

18. Pohjoisen vesillä monipuoliseksi energiayhtiöksi. Pohjolan Voima 60 vuotta.

19. Rahan ohjaaja. Yhdyspankki ja Merita 1950-2000

20. Jatkuvan kasvun voima. Osuuspankkien keskusliitto ry 50 vuotta.

21. Postipankki 100 vuotta. Yhteiskuntaa rakentamassa.

22. Energiataloudellisen Yhdistyksen ETY:n historia

23. Yrittävä Suomi. Elinkeinoelämän vuosisata.

24. Teollisuuden vuosisata 1890-1990. Teollisuusvaikutus ja sen edeltäjäyhtiöt 100 vuotta.

25. Metsäteollisuuden maa. Suomi, metsät ja kansainvälinen järjestelmä 1620-1920.

26. Enso-Gutzeit osakeyhtiö 1872-1958 osat I ja II

27. Kymmenen Aktiebolag 1872-1947 osa II

28. Puusta pitemmälle. Metsäliitto 1934-1984.

29. Metsäteollisuus itsenäisessä Suomessa. Suomen Puunjalostusteollisuuden Keskusliitto 1918-1968

30. Metsäteollisuusyritysten strategiset kehityspolut

31. Pörssin vuoristoradalla. Helsingin Arvopaperipörssi 1912-1987

32. Teollisuuden Keskusliitto ja sen edeltäjät 1921-1991

33. Suuryritykset ja niiden johtaminen Suomessa.

Lisäksi kirjasto on saanut lahjoituksina seuraavat teokset:

1. Pekka Mannio-Eero Vaara-Pekka Ylä-Anttila: Our path abroad
2. Ossi Runne . Trumpetil-la ja tahtipui-kolla.
3. Anto Leikola: Tsetseenit ja tsuhnat. Kolumneja Länsi-Savosta vuosilta 1995-1996
4. Anto Leikola: Kansa on puhunut. Kolumneja Länsi-Savosta vuosilta 1993-1994
5. Anto Leikola: Alakerran vieras. kolumneja Länsi-savosta vuosilta 1989-1900.
6. Lasse Lindgren: Heput Helsingissä. Helsingin Partioikapiirin toiminnan vuodet 1941-1975
7. Heikki Hakala: Pojat partiassa
8. Peter Ekholm: Transatlanttinen suhde. Yhdysvallat Euroopan Unionin peilinä.
9. Kadettikunta, RUL ja MPKK:n johtamisen laitos: Joukkosi eessä. Ajatuksia reserviläisarmeijan johtamisesta.
10. Lähteenkorva-Pekkari-nen: Ikuisen poudan maa. Virallinen Suomi-kuva 1918-1945.
11. Karjanoja-Peltonen: Sauna. Made in Finland.

Kesä 1944:**MESSERSCHMITTIEN**

Kun Neuvostoliitto aloitti suurhyökkäyksen Kannaksella kesäkuussa 1944, oli Suomen ilmavoimilla 30 Messerschmitt-hävittäjää, jotka ainoina pystyivät tehokkaihin torjuntoihin. Neuvostoliitto oli varannut hyökkäykseen 1500 lentokonetta. Asetelmaa pohti Klubin ilmailuillassa maaliskuussa kenraaliluutnantti Heikki Nikunen. Julkaisemme oheisena tiivistelmän alustuksesta.

■ Neuvostoliitossa tehtiin keväällä 1944 päätös "ottaa" Suomi ennen kuin kilpa-juoksu Berliiniin alkaisi. Hyökkäykseen varattiin yhteensä 450.000 miestä, 1.500 lentokonetta, 10.000 tykkiä ja lähes 1.000 panssarivaunua. Suomalaisen 500.000 aseista olevasta miehestä 75.000 oli Kannaksella. Ilmavoimien konevahvuus oli 212, mutta vain kahden laivueen noin 30 Messerschmitt-hävittäjää pystyi tehokkaksiin torjun-

toihin. Hävittäjien johtamisjärjestelmää organisoitiin uudelleen jo toukokuussa, jonka jälkeen rykmentin komentaja pystyi johtamaan koko hävittäjävoimaa keskitetysti.

Neuvostoliiton suurhyökkäyksen käynnistyttyä 9.6.1944 sen maavoimille alistetut ilmavoimat toimivat pääosin taktisesti. Suomen tulivoima valjastettiin rintama-alueelle kaukotykytöksi, joten operatiiviset ja strategiset tehtäväalueet kuten taistelualueen eristys ja offensiivinen vastailmatoiminta laiminlyötiin lähes kokonaan. Eversti Richard Lorentz johti suurhyökkäyksen torjunnan ilmaoperaatioita Lappeenrannasta, jossa oli tarvittavat yhteydet ja tilannetasot. Näin pystyttiin tiedustelu-, hävittäjä- ja pommitusvoimaa johtamaan keskiteytysti ilman viiveitä. Mitään järjestelmämuutoksia ei lentoyksiköissä tarvittu suurhyökkäykseen lähdeittäessä.

Torjuntoihin suunnattiin niin paljon hävittäjiä kuin kulloinkin oli käytössä, yleensä 8-10 konetta. Taktisena periaatteen oli, että lakipari tai -parvi hyökkäsi vihollisen saattohävittäjien kimppuun

pyrkien sitomaan ne taisteluun alemman osaston hyökätessä pommikoneita vastaan. Vihollisen jatkuvat tappiot olivat kii-vaimpina päivinä jopa nelisenkymmentä konetta vuorokaudessa.

VOITTOSUHDE OLI 25:1.

Kaksintaistelut päättyivät lähes poikkeuksetta suomalaisten eduksi. Saksalaisten MT-täydennystoimitusten päästyä käyntiin ja omien tappioiden pysyessä pieninä, alkoi hävittäjävoimasuhde kehittyä suomalaisille paremmaksi.

Erittäin tärkeän osan hävittäjien tehtäväkentästä muodostivat pommikoneiden suojauslennot. Lentorykmentti 4 suoritti pommituslentojaan pääosin keskitettyinä noin 30–40 koneen hyökkäyksiä. Puolustuslentojen alkuvai-

heessa pommituskohteina olivat mm. kuljetukset, panssirivaunut ja ajoneuvot, raketit, maihinnousulaivasto ja tykistöryhmitykset.

Kuhlmeijerit toivat tärkeän lisän

Suomalaisten pommitusvoima sai merkittävän lisän osasto Kuhlmeijerin saapumisen 16.6. Immolaan tukemaan torjuntaa. Osastolla oli käytössään noin 30 Junkers Ju 87 Stuka syöksypommitajaa ja saman verran Focke Wulf 190 hävittäjäpommitajaa.

Kesäkuun lopussa pommitusvoimat suunnattiin Tali-Ihantalaan, johon oli

kehittynyt suppealle alueelle mahtava materiaali- ja lentorykmentti 4:n ja osasto Kuhlmeijerin resurssit keskitettiin iskuihin vihollisen tykistöön, panssariyksikköihin, joukkokeskityksiin ja etenemissillitoihin. Kaikkiaan Tali-Ihantalan pommituksissa pudotettiin 765 tonnin pommikuorma. Viipurinlahdelle iskettiin 151 tonnin kuormalla.

Lentotiedustelun tehtävä oli selvittää päivittäin vihollisen suuntautuminen, voimat, sijainti ja asemat. Tiedustelulentäjien panos oli erittäin ratkaiseva, sillä se antoi tarkat määritykset puolustajan raskaalle tulelle, pommituslaivueille ja kenttätykistöille.

Seuraava toimintapiste syntyi Vuosalmelle, jonne oli sullottu valtava määrä joukkoja, aseita ja tarvikkeita. Alueelle iskettiin 5–18.7. 537 tonnin pommikuorma.

Heinäkuun puolen välin jälkeen todettiin Neuvostoliiton offensiviin tyrehyneen. Suomalaishävittäjät hallitsivat ilmatilaa neuvosto-osastojen välttämättä taistelua. Messerschmittit saavuttivat torjunnoissa voittosuhteen 25:1. Pommitusvoima voitiin suunnata Aunuksen ja Itä-Karjalan suuntaan, jossa taistelut noin 20 kertaista ylivoimaa vastaan päättyivät elokuun alussa, jolloin torjuntavoitto oli varmistettu koko itärintamalla.

TAIDENÄYTTELY

TUOTTI AJATUKSEN PYSYVÄSTÄ TAIDENÄYTTELYSTÄ KLUBILLE

Ellei klubilaisten ensimmäisen taidenäyttely tuottanut muuta niin ainakin hyviä ideoita jatkoa ajatellen, sanoo Klubin kulttuuritoimikunnan puheenjohtaja Weijo Pitkänen. Kulttuuritoimikunta järjesti ensimmäisen klubilaisten taidenäyttelyn viime maaliskuussa.

■ Ajatus Klubin taidenäyttelyn syntyi jo kolmisen vuotta sitten. Silloin ajatus ei kuitenkaan ottanut tulta, mutta jäi kytemään. Tänä vuonna järjestettyyn näyttelyyn osallistui yhdeksän Klubin taitelijaa, pääosin harrastajataiteilijoita, mutta joukossa myös pari ammattilaista. Klubin piirissä on kuitenkin useampiakin tekijöitä, joita tähän näyttelyyn ei tavoitettu. Töitä oli akvarelleista sekatekniikkaan.

Näyttelyn toinen puuhamies Sture Gripenberg kertoo, että paras näyttelyn synnyttämä idea oli yhden seinän varaaminen klubihuoneistossa pysyväksi näyttelytilaksi. Esillä oli ajatus pääsalin ovenpuoleisen seinän, jossa nytkin osa töistä oli, käyttäminen tähän tarkoitukseen siten, että se voisi olla vuorollaan yhden klubilaisen näyttelytilana määräjän vuorollaan. Siihen seinätalana mahdusi 1 - 6 työtä koosta riippuen.

Toinen ajatus oli maalauskurssin järjestäminen klubilaisille. Tällainen kurssi voitaisiin toteuttaa esimerkiksi viikon tapahtumana kotimaassa tai ulkomailla. Kulttuuritoimikunta tutkii ehdotusta.

Joka tapauksessa näyttely oli siinä määrin rohkaiseva kokemus, että parin kolmen vuoden kuluttua pyritään järjestämään seuraava näyttely, vaikka muut ideat eivät lähtisikään elämään, vakuuttaa Weijo Pitkänen.

Antti Lassila, alaston malli, 2000, akvarelli

Tuomo Vartiainen, Täydessä kukassa, 1976, öljy.

Yrjö Pessi, Kevään odotus, 2001, akvarelli.

Weijo Pitkänen, Kukkamaljakk, 1995, öljy.

Paavo Korhonen, Sunnuntai mummolassa, 1976, akryyli.

Sture Gripenberg, Höst, 1997, öljy.

Antti Hanelius, Natura morte, 1995, puupiirros.

LINTUINFLUENSSA UHKAA IHMISKUNTAA

■ 135 lintuinfluenssan alatyypistä vain neljä on aiheuttanut ihmisille epidemioita viimeisen 100 vuoden aikana. Loppuja kohtaan ihmisellä ei ole immunitettiin. Jos tällainen lintuinfluenssavirus oppii tarttumaan hyvin ihmisestä toiseen, on edessä tuhoisa influenssapandemia, kertoi Klubin lääketieteen teemaillassa maaliskuussa dosentti Reijo Pyhälä. Seuraavassa tiivistelmä Pyhälän alustuksesta.

1900-luvulla oikeita pandemioita on ollut kolmesti: espanjantauti 1918, aasiainen 1957 ja hongkongilainen 1968. Oppimiseen ovat johtaneet mutaatiot ja lintuvirusten kyky hankkia osa geeneistään ihmisen influenssaviruksilta. Sian sairastuminen samaan aikaan sekä ihmisen että lintujen influenssaan merkitsee erityisen voimakasta vaarallisen yhdistelmäviruksen synnyn riskiä.

Vuoden 1959 jälkeen maailmalla on todettu 21 huippuvaarallisen viruksen epidemiaa siipikarjassa. Sairastuneista linnuista vain harva säilyy hengissä. Epidemioiden katkaiseminen pandemiariskin eliminoimiseksi on merkinty kymmenien miljoonien lintujen hävittämistä.

Vuonna 1997 todettiin ensimmäisen kerran lintuinfluenssaviruksen aiheuttamien vakavien hengitystieinfektioiden ryvääntymä ihmisellä. Tällöin Hongkongissa kuoli kuusi ihmistä 18:sta sairastuneesta. Tartunnan lähde oli hongkongilainen siipikarja ja taudin aiheuttaja H5N1-alatyypin influenssa A -virus. Ihmisen sairastumiset loppuivat samana

päivänä, jolloin aloitettiin Hongkongin 1,5 miljoonan siipikarjaan kuuluvan lintun hävitys.

Hongkongin toimet eivät riittäneet häätämään H5N1-virusta Kaakkois-Aasiasta. Tammikuussa 2003 varmistui uusi ihmisen kuolemaan johtanut H5N1-infektio. Joulukuun lopulla 2003 laajan H5N1-epidemian todettiin käynnistyneen alueen siipikarjassa. Tammikuun lopulla 2004 epidemia-alue oli suurempi kuin koskaan aiemmin. Siihen kuuluivat Etelä-Vietnam, Japani, Thaimaa, Kambodza, Kiina, Laos ja Indonesia. Maaliskuun alkuun mennessä alueelta oli hävitetty yli 100 miljoonaa lintua ja 22 ihmistä oli kuollut niistä 34:stä, joilla tartunta oli varmistettu.

Ankkojen avotarhaus lammikoissa ja siipikarjan kuljetus elävänä tuottajilta toreille ovat tärkeimmät syyt siihen, että lintuinfluenssaepidemia voi juuri Kaakkois-Aasiassa laajeta nopeasti mitasuhteisiin, joissa pandemian kehitystä ei välttämättä enää pystytä estämään. Toistaiseksi H5N1-virus ei ole oppinut tarttumaan helposti ihmisestä toiseen, mutta vaara on yhä olemassa.

Nykyiset influenssarokotteet eivät suojaa H5N1-influenssalta. Maailman Terveysjärjestön tuella on aloitettu varmuuden vuoksi kehittää rokotetta, joka suojaa ihmistä H5N1-influenssalta. Tuotantokapasiteetti maailmassa on nykyisin noin 1800 miljoonaa annosta pandemiavirusrokotetta vuodessa.

YRITTÄJYYS ON GEENEISSÄ

Yrittäjyyden mahdollisuuksista ja tulevaisuuden visioista käytiin kiinnostava ex tempore paneelikeskustelu 25.3. pääjohtaja Martti Enäjärven johdolla. Paneelisteina toimivat klubiveljet Pekka Mannio ja Kyösti Lipponen.

■ Värikkäiden puheenvuorojen päällimmänen huoli oli pienyrittäjyyden vähäinen arvostus niin nuorison, viranomaisien kuin päättäjienkin taholla. Kaukana ei ole sekään aika, jolloin yrittäjiä suorastaan pidettiin toisen luokan kansalaisina. Verrattavissa yrittäjyyden kiinnostavuutta nuorten ja valmistuvien keskuudessa Yhdysvalloissa ja Suomessa, luvut ovat täysin päinvastaiset. Yhdysvalloissa jopa 70 % haastatelluista tulevaisuutensa suunnittelijoista ilmoittaa tavoitteekseen yrittäjyyden. Suomessa vastaavaksi luvuksi on mitattu 30 %.

Suomen hallituksen tavoite on 90 000 uuden pk-työpaikan luominen muutaman lähivuoden aikana. Samaan aikaan siirtyä eläkkeelle nelisenkymmentä tuhatta pienyrittäjää.

Globalisoituvassa maailmassa ei ole puutetta pääomista. Niitä on jopa 59-kertaisesti siihen nähden mitä maail-

man talouden pyörittämiseen tarvitaan. Suomessa kuitenkin alkupääoman ja vakuuksien puute rasittaa uusien pienyritysten perustamista. Pankeissa ei oikein tajuta, mikä pienyritys on. Onneksi erityisrahoitusyhtiö Finnveran työ ansaitsee kiitoksen. Valtio ottaa taloudellisia riskejä, joita on otettava myös pienyritysten perustamisessa.

Itseluottamusta tarvitaan

Pk-yrittäjiä vaivaa itseluottamuksen puute. Tsaarin ajoilta peräytyvä virkamieskulttuuri heijastuu edelleenkin yrittämiseen. Vastavalmistuneidenkin keskuudessa on yleisesti arvostettu pärjäämistä nousujohteisessa vakanssissa isossa yrityksessä tai mieluiten valtion leivissä. Yrittäjämistä sen sijaan ei katsottu paljonkaan arvoiseksi. Nyt jo 45-vuotiaat saattavat työpaikoillaan laskea "kamman piikkejä" eläkkeelle pääsyä odottaessaan.

"Small is beautiful" on amerikkalainen sanonta pienyrittämisestä. Meillä sen sijaan vajaan viiden miljoonan asukkaan markkinat eivät ole omiaan inspiroimaan uutta yrittäjää. Katseet suunnataan nopeasti maan rajojen ulkopuolelle kuluttajia etsittäessä. Tässä on pienyritykselle melkoinen haaste.

Jatkuu seuraavalla sivulla

Jatkoa edelliseltä sivulta

Onko ulkoistaminen uhka?

Toiminnan ulkoistaminen ei välttämättä enää merkitse sitä, että valmistusta siirretään huippukysynnän aikana talon ulkopuolelle ja vedetään takaisin silloin kun kysyntä alkaa hiipua, jolloin ulkopuolinen yrittäjä jää tyhjän päälle. Ulkoistamismahdollisuudet pitäisikin nähdä keinona luoda uusia pk-yrityksiä niiden osajien avulla, joilla suuren yrityksen siipien suojassa on myös itsenäisen yrittäjyyden tunne ja halu. Heitä pitäisi vielä suuryrityksessä ollessaan kannustaa ryhtymään itsenäiseksi yrittäjiksi omalla erikoisoaamisensa alueella. Se olisi ”intraprenyyriyttä” joka tuottaa ”entreprenyyriyttä”.

Jokainen meistä on varmaan joskus saanut ahaa-elämyksen todetessaan, että jotain määrättyä, tarpeellista tuotetta ei tunnu kukaan tekevän. Siinähan voisi olla hyvä syy ryhtyä niitä valmistamaan! Toisin sanoen, ideat talteen ja tuotantoon. Menneen talven hittituote oli suksen pitoteippi. Valmistajalta uhkasi kapasiteettikin loppua! Mallia voisi ottaa vaikkapa Etelä-Euroopasta tai Yhdysvalloista. Niissä pienyrityksiä löytyy joka lähtöön.

Onko pienyrittäjyyden aloittamiselle jarruna myös sosiaaliturvaverkkomme? Tällainen ajatus tulee mieleen jos verataan yrittäjyyden kiinnostavuutta Yhdysvalloissa ja Suomessa kuvaavia edellä mainittuja lukuja 70/30. Yhdysvalloissa sosiaaliturva on vaatimattomampi kuin meillä. Silloin on tarpeen tullen tartuttaa itse ohjaksiin - jos vain on geeneissä ”sitä jotakin”.

Kauko Lehti

VIINI-ILTA KLUBILLA

■ Tupa oli täynnä, kun klubilaiset puolisoineen viettivät viini-iltaa 16.4. Klubiveli Seppo Skippari Maxxium Finlandista maistatti alsacilaisia Pfaffenheimin valkoviinejä, parsan, kotonatehdyn makkaran ja münsterjuuston kanssa. Ja klubin orkesterin ratkireimukas kruunasi iloisen illan.

Viini-ilta klubilla. Tupa oli täynnä, kun klubilaiset puolisoineen viettivät viini-iltaa 16.4. Klubiveli Seppo Skippari Maxxium Finlandista maistatti alsacilaisia Pfaffenheimin valkoviinejä, parsan, kotonatehdyn makkaran ja münsterjuuston kanssa. Ja klubin orkesterin ratkireimukas kruunasi iloisen illan.

KLUBI SM-KILPAILUT MIKKELISSÄ JA VÄHÄN MUUTA

Klubien väliset biljardin mestaruuskilpailut järjestettiin Mikkelissä 13-15.02.2004.

■ Yhdeksäntoista kolmimiehistä joukkuetta kokoontui Mikkeliin ratkomaan kaisabiljardin joukkueestaruuden vuonna 2004. Pelit pelattiin kolmimiehisin joukkuein, joissa jokaisen pelaajan voitot ja pisteet lasketaan yhteen ja näin saadaan voittajaklubi selville.

Helsingin suomalaista klubia edustivat Ahto Alander, Markku Koponen ja Petri Pohjola.

Pelit pelataan kahdesta tappiosta ulos systeemillä ja kaksi finalistia ratkovat henkilökohtaisen mestaruuden. Tänä vuonna finaalissa pelasivat Petri Pohjola HSK ja Kai Yli-Kerttula Tampereen Suomalainen Klubi. Valitettavasti Pete ei ollut finaalissa parhaimmillaan ja Kaitsu vei voiton erittäin varmalla ja hienolla pelillä. Mainittakoon, ettei Kaitsu hävinnyt yhtään peliä koko viikonlopun aikana. (Lukuun ottamatta loppuillan pieniä rahapelejä.) Klubin joukkue putasi palkintopöydän lähes kokonaan. Voitimme joukkueestaruuden ja saimme samalla vuodeksi haltuumme arvokkaan kiertopalkinnon, joka on nähtävänä biljardihuoneen seinällä. Mainittakoon myös, että osallistuimme näihin kilpailuihin vasta neljännen kerran ja tämä oli jo toinen mestaruutemme. Voitot

15 ja pisteet 1077. Toisena Tampereen Suomalainen Klubi, voitot 13 ja pisteet 1048, kolmantena Kuopion Liikemiesten Klubi, voitot 12 ja pisteet 898. Henkilökohtaiset suoritukset Atu 3 voittoa, Make 4 voittoa ja Pete 8 voittoa, sen lisäksi Pete palkittiin nopeimmasta pelistä 7 min ja allekirjoittanut pisimmistä sarjasta 50 pistettä.

Nämä kilpailut joita on järjestetty jo neljäkymmentäyhdeksän perättäistä vuotta ovat hieno kohtaamispaikka eri-puolelta suomea tulevien klubiveljien tavata, seurustella ja pelata biljardia mukavissa olosuhteissa. Mikkelin klubiveljet onnistuivat hienosti järjestelyissään ja puitteet hyvälle kilpailulle olivat todella ensiluokkaiset. Helsingin Suomalainen Klubi järjestää kilpailut vuonna 2006 ja tulemme panostamaan siihen, että pystymme vähintäänkin samaan suoritukseen kuin Mikkelin pojat.

Kevään aikana ratkottiin myös klubin biljardimestarit vuonna 2004 ja voittajat ovat Kaisa 1.Jyri Virtanen 2.Petri Pohjola, Snooker 1.Jyri Virtanen 2 Markku Koponen, Kara 1.Jyri Virtanen 2.Henry Grahn, Keila 1.Bubi Henn 2.Jussi Papinniemi, Parisnooker 1.Bubi Henn ja Jussi Papinniemi.2.Heikki Honkajuuri ja Jorma Hakola, Senioreiden snooker 1.Jorma Hakola 2. Arto Häkkinen onnitellut voittajille.

Senioreiden snooker 1. Jorma Hakola 2. Arto Häkkinen onnittelut voittajille.

Voittajan on helppo hymyillä.

Vielä on jäljelle makkarakisat 26.04 ja biljardikauden päättäjäiset 12.05 sekä palkintojen jako päättäjäisten yhteydessä.

*Runsasta osanottoa ja hyvää kevättä kaikille klubiveljille toivoen
Biljardipäällikkö Ahto Alander*

Klubin tiloja vapaana

*Jouko Liusvaara
toiminnanjohtaja
eversti*

■ Klubimme omistuksessa olevassa talossa oli neljännen kerroksen tiloista vuokraamatta koko vuoden 430 m². Nyt ne on vuokrattu Luotsausliikelaitokselle 01.06. lähtien. Tällä hetkellä tiloissa tehdään perusteellista remonttia uuden vuokralaisen toivomuksesta. Remontti maksaa, mutta ovatpahan tilatkin remontin jälkeen ensiluokkaisessa kunnossa.

Yli kolme vuotta sitten vuokralaiseksemme tullut Dynexco Oy on sen sijaan lähdössä kesän kynnyksellä pois toisen kerroksen tiloistaan. Alunperinhän Dynexcolla oli vuokralla sekä ensimmäinen että toinen kerros, ja saunatilat varastonaan. Vuosi sitten vuokrasopimusta jouduttiin muuttamaan vuokralaisen toivomuksesta niin, että Klubimme vuokrasi katutason kahdelle uudelle vuokralaiselle Kansallisverkolle ja Goldwellille. Saunatilat jäivät Klubin omaan käyttöön, kun asiallista vuokralaista ei löytynyt. Tällä hetkellä tilat odottavat kunnostusta. Tilapäisesti ne ovat palvelleet kuoron ja orkesterin harjoitustiloina. Tämän hetken tilanne on kuitenkin se, että myös tämä toinen kerros, 635 m² erittäin hyväkuntoista tilaa vapautuu kesän alusta. Mikäli siis olet uuden toimistotilan tarpeessa tai voit jostain hankkia uuden vuokralaisen, ota heti yhteyttä allekirjoittaneeseen.

Muita muutoksia toiminnassa

Vuoden vaihteesta Klubin lehteä on painanut Forssan Kirjapaino. Vastaavasti jäsentiedotteet on painanut ja lähettänyt Forssan Kirjapainon tytäryhtiö Nordmanin Kirjapaino. Samanaikaisesti vaihtui lehden päätoimittaja. Kahdeksan vuotta lehteä rakentanut Antti Henttonen lupoi tehtävästä ja Jarmo Virmavirta aloitti päätoimittajan tehtävät apunaan Yrjö Klippi, joka vastaa taitosta. Tämä lehti on siis toinen herrojen aikaansaannos.

Jäsenluettelo

Myös jäsenluettelo tehtiin ensimmäistä kertaa Forssassa. Sitä selaillessani on ollut pakko huomata, että monilla herroista on väärä titteli kuvan, useilta kuva puuttuu kokonaan ja monen kuvan laatu on huono - tai kuva muuten hyvinkin vanha. Toivoisin, että jäsenet ottaisivat toivomukseni huolekseen ja tarkistaisivat omat tietonsa ja kuvansa luettelosta. Seuraavaan luetteloon on reilu puoli vuotta aikaa. Siinä ajassa ehtii hyvin lähettää uuden kuvan tai korjauksen henkilötiedoissa.

Muuta

Tätä luettaessa on Vappu lähellä ja kesä kynnyksellä. Älkää kuitenkaan vielä karatko mökeillenne, vaan tulkaa toukokuun tilaisuuksiin. Helsinki-iltaa vietetään 06.05. klo 19.00. Saamme vieraaksemme ylipormestari Riitta Siitosen ja erikoi-

suutena mainittakoon, että Fredikin on luvannut tulla laulamaan meille. Kuoron kevätkonsertti pidetään Ritarihuoneella Kukan päivänä 13.05. klo 19.00. Lippuja saat vahtimestarilta kohtuulliseen 12 euron hintaan. Hintaan sisältyy myös pullakahvit. Kevätkausi päättyy riemukkaaseen veneretkeen, joka tällä kerralla suuntautuu aina Pirttisaareen saakka. Lähtö on totuttuun tapaan Etelärannan laiturista klo 10.00.

Syksyn ohjelmiin palataankin sitten myöhemmin elokuun jäsentiedotteessa ja Klubilehdessä, joka ilmestyy syyskuun alussa.

KEVÄISIN TERVEISIN

LOPPUKEVÄÄN 2004 OHJELMAA

1.5. VAPPULOUNAS

Perhetapahtuma. Varaukset emännältä.

3.5. KIRJAILTA **AVEC**

Kalevi Kalemaa: Edvin Laine-sisulla ja tunteella.

5.5. HAULIKKOAMMUNTA SIPOOSSA

Kysy ohjeet vahtimestarilta

6.5. KLUBI-ILTA

Helsinki aiheisessa illassa ylipormestari Eeva-Riitta Siitonen kertoo mikä on Helsingin asema ja arvostus Suomen pääkaupunkina.

Fredi laulaa säestäjänään Janne Hovi.

12.5. BILJARDIN PÄÄTTÄJÄISET ALKAEN KLO 16.00

13.5. KUORON KEVÄTKONSERTTI RITARIHUONEELLA KLO 19.00

Liput 12 /aikuinen sisältäen pullakahvin.

Osta lippusi ennakkoon vahtimestarilta.

Oveltakin saat sen tarvittaessa.

3.-10.6. KUORON KONSERTTIMATKA UNKARIIN

11.6. VENERETKI PIRTTISAAREEN

Kevätkausi päättyy veneretkeen tehtävään purjehdukseen.

Lähtö on perinteisesti Eteläsatamasta kauppahallien takaa klo 10.00.

Ilmoittaudu vahtimestarille.

KLUBI ON SULJETTUNA KESÄKAUDEN 12.06. – 08.08.2004.

LUE JÄSENTIEDOTTEESTA

MATKASTA

BERLIINIIN

12.-15.10.2004.

SYYSKAUDEN 2004 ALKU

9.8. KLUBI AVATAAN

MTK:n edustaja aloittaa syyskauden kertomalla kesän satonäkymistä klo 12.00.

13.-29.8. OLYMPIALAISTEN SEURANTAA

Elokuun alun jäsentiedotteesta voit lukea mitä hauskaa järjestetään olympialaisten seuraamisessa joissakin suomalaislajeissa.

19.8. RAPUILTA KLO 19.00

1.9. GOLFIN POHJOLA-KILPAILU TALISSA JA MASTERSSISSA

Elokuun jäsentiedotteessa tarkemmat ohjeet.

6.9. KIRJAILTA **AVEC**

13.9. LOUNASVIERAS KLO 12.00

SUPO:n päällikkö poliisineuvos Seppo Nevala: muuttuuko suojelupoliisin rooli?

16.9. KLUBI-ILTA

Mukana mm uudet jäsenet. Miesten ilta!
Pukeutumisohejeita, muotia, vaattureita, sikaareja ...

23.9. ILMAILUN ILTA

30.9. VIERAILU KOMEDIATEATTERISSA

Seuraamme näytelmää "Maammenauru".
Teatterin koko parveke on varattu klubilaisille.
Katso jäsentiedote elokuussa.

TARKEMMAT TIEDOT ELOKUUN JÄSENTIEDOTTEESSA JA KLUBILEHDESSÄ SYYSKUUN ALUSSA (03 / 04).

Jos jäsenmaksusi on maksamatta toimi heti. Loppuvuonna on epämiellyttävää maksaa jo kuluneesta toimintakaudesta. Uusikin jäsenmaksu tulee heti vuoden vaihteen jälkeen. Käytä maksaesasi oikeaa viitenumeroa ja – tilinumeroa.

Kuoro ja orkesteri ottavat uusia jäseniä. Puhallinorkesteriin aikovat ottavat yhteyttä Timo Kivi-Koskiseen p.0400-540004 ja kuoroon haluavat toiminnanjohtajaan p. 050-3300032.

KLUBIN TENNISKISAT

■ Suomalaisen klubin tennismestaruudet kaksinpeleissä ratkottiin 2.-4.2004 pelatuissa kisoissa. Peleihin osallistui 12 pelaajaa. Yli 70 vuotiaitten sarjan mestaruuden otti Reino Huhtiniemi voittamalla loppuottelussa Aimo Seistolan.

Ikäluokan 56-69 sarjassa mestaruuden uusi Kari Aarnio Simo Näkin ollessa jälleen hopealla. Sarjan alle 55 vuotta mestaruuden taisteli myös hallitseva mestari Björn Kivimäki lyömällä tiukassa taistossa Harri Hämäläisen 6-3, 7-6.

Lokakuussa pelataan taas klubin nelinpelimestaruuksista.

Jussi Neste

Ikäluokan 56-69 sarjassa mestaruuden uusi Kari Aarnio Simo Näkin ollessa jälleen hopealla.

REIJO HARDEN VOITTI GOLFILLAN PUTTIKISAN

■ Talvinen golf-ilta 4. maaliskuuta oli aikaisempien vuosien tapaan suosittu tapahtuma. Illan alkajaisiksi suoritettiin sujuvasti (kuin oikeaoppinen ohitus kentällä) tapahtuman vetovastuun vaihto. Monivuotinen vetäjä Kurt Dammert luovutti ohjat allekirjoittaneelle. Kiitokset Kurrelle näistä vuosista.

Illan vieras, Kytäjä golf oy:n toimitusjohtaja Jari Hakkarainen, kertoi seikkaperäisesti Kytäjä golfista ja Suomessa ennennäkemättömän kenttähankkeen eri vaiheista. Kytäjän kenttien rakentamisen vaatimat investoinnit sekä materiaalien määrät ovat vaikuttavia.

Esityksen jälkeen käytiin perinteinen putti- ja chippikisa. Kilpailu oli jälleen korkeatasoinen. Palkintosijoilla nähtiin tuttuja nimiä edellisiltä vuosilta. Yli 50 osanottajan joukosta henkilökohtaisen sarjan voittajaksi selvisi Reijo Harden 21 pisteellä. Toiseksi tuli Lassi Tilander 20 pisteellä, ja kolmannen sijan jakoivat Kurt Dammert ja Jouko Liusvaara 18 pisteellä. Joukkuekilpailun voitti pari Pekka Hakkarainen-Reijo Harden. Palkintojen jaon jälkeen ilta jatkui perinteisin menoin. Illan järjestyksessä avustivat "talvigolfkonkarit" Kurt Dammert, Jusa Laurila ja Jens Stormbom. Kilpailun upeista palkinnoista kiitos kuuluu Kytäjä golfille ja tutulle anonyymille lahjoittajalle.

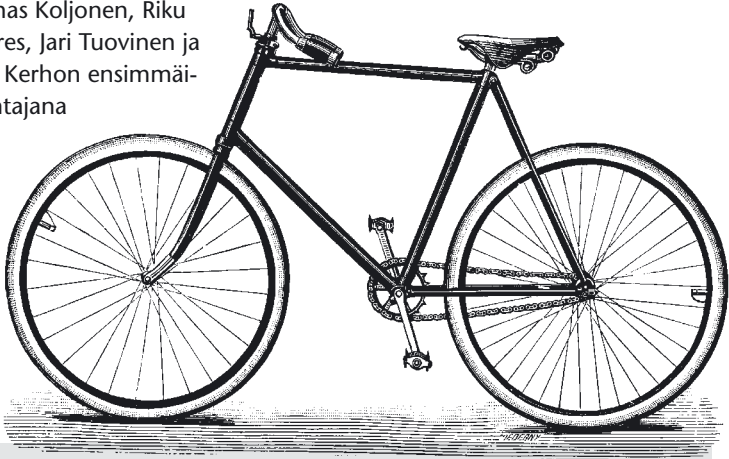
Jussi Papinniemi

KLUBILLE PERINNE- LAULUKERHO

■ Suomalaiselle Klubille on 18.12.2003 perustettu perinnelaulukerho, joka toimii Klubin harrastustoimikunnan alaisuudessa. Kerho pyrkii ylläpitämään ja harjoittamaan perinnelaulutaitoa. Kerho toimii jäsentensä yhdysiteenä edistää heidän viihtyvyyttään. Tarkoituksensa toteuttamiseksi Kerho voi kerätä aineistoa, harjoittaa julkaisu toimintaa sekä järjestää juhla-, kokous-, esitelmä-, keskustelu-, retkeily- ja tutustumistilaisuuksia.

Kerho kokoontuu säännöllisesti Klubin saunatiloissa. Kerhon perustajajäsenet ovat Sakari Haapaniemi, Marko Häkkinen, Tuomas Koljonen, Riku Nisula, Olli Tuores, Jari Tuovinen ja Timo Sohlberg. Kerhon ensimmäisenä puheenjohtajana toimii Tuomas Koljonen.

*Tuomas
Koljonen*

LARMOLAN PIIRROKSIA JA TINASOTILAITA

■ Klubin kulttuuri-toimikunnan entinen puheenjohtaja Yrjö Larmola jää eläkkeelle Helsingin kaupungin kulttuuri-johtajan virasta. Hän haluaa laajentaa virkamiehen muotokuvaa tarjoamalla harrastustensa näyttelyyn. Aiheita on kaksi: historialliset tinasotilaat ja kouskarrikatyyrit. Näyttely on avoinna 15.05 saakka Annantalon (Annankatu 10, Klubin vieressä) toisessa kerroksessa arkisin klo 9-18 sekä lauantaisin ja sunnuntaisin 11-17. Vapaa pääsy.

VELJET, PYÖRÄILEMÄÄN EHTII VIELÄ

■ Klubin ensimmäinen pöyäretki tehdään keskiviikkona 28.4. Retken vetää klubiveli Uolevi Langinmaa. Parituntinen retki aloitetaan Lapinlahdenkadun ja Mechelininkadun risteyksestä, hautausmaan puolelta. Reitti on Lauttasaaari-Westend-Otaniemi-Lehtisaari-Munkkiniemi- Seurasaaarentie- ja Klubi, missä saunotaan retken hiet pois. Illan vietämme Klubilla, missä poikkeusluvalla saamme olla ilman pukua.

KYL MEKIN FORSSAS'

■ Klubilehtemme painotalo on muutunut ja tämä on jo toinen klubilehden numero, joka on painettu Forssan Kirjapainossa. Klubin piskuinen iskuryhmä kävi tarkistamassa uuden painotalome kävi maaliskuussa ja yllättyi monin tavoin myönteisesti; Forssan kirjapaino on huippumoderni ja jo kooltaan vaikuttava täyden palvelun painotalo. Väkeä on töissä 230 henkeä ja liikevaihto 24, 1 miljoonaa euroa. Vuonna 1985 konserniin hankittu Nordmanin kirjapaino painaa pienlehtiä, liitteitä ja kirjasia, siis meille jäsentiedotteet, jäsenluettelot ja

Esko Aaltonen tutulla paikalla Saaren kansanpuistossa Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja Museoyhdistyksen järjestämässä kokkojuhlassa vuonna 1964.

sen sellaiset. Forssan kirjapaino kustantaa edelleen myös kuusi kertaa viikossa ilmestyvää Forssan lehteä.

Forssassa ollaan myös hyvin kiinni ulkomaankaupassa, viennin osuus on aika merkittävä, etupäässä aikakauslehtiä Venäjälle. Kotimaan lehtimarkkinoita Forssan Kirjapaino suorastaan kyllästää, sillä

Tällä hetkellä Forssassa painetaan 180 erilaista aikakausjulkaisua. On siinä rotaatioissa klubilehtemme todella runsaassa, kokeneessa ja ennen muuta vauhdikkaassa seurassa. Jouduimmekin kierroksemme lopussa, maineikkaalla Forssan Klubilla toteamaan isännällemme, aktiivi klubiveljelle ja kirjapainojohdaja Matti Suonpäälle löytäneemme nyt Forssan kolmannen nähtävyyden. Ne kaksi muutahan ovat tunnetusti Sirkka-Liisa Anttilalla.

Forssan Kirjapainolla on kunnias ja pitkä historia. Esko Aaltonen perusti sanomalehti Forssan Lehden vuonna 1917, kaksi viikkoa ennen kun Suomi itsenäistyi. Kirjapainon hän perusti kolme vuotta myöhemmin. Tällä hetkellä, edelleen saman suvun hallussa oleva paino, sijaitsee entisellä Kauppakadulla nykyisellä Esko Aaltosen kadulla.

Esko Aaltonen oli kansantieteilijä, josta tuli sosiologi, ja parhaiten hänet kait muistetaan soso-logian professorina Turun Yliopistossa.

Esko Aaltosesta voidaan varmuudella sanoa, että hän oli todellinen kulttuuri-

Ompeluseura Esko Aaltosen kotiportilla. Kuvassa Martti Ruutu (vas), Pentti Renvall, Esko Aaltonen, Eino Jutikkala, Heikki Waris ja Aulis Oja.

persoona. Oman lehtensä ohella hän johti mm kustannusyhtiö Gummerusta vuosina 1934-39. Hän oli kustantajana todellinen ideageneraattori, jonka myllystä on lähtöisin mm legendaarinen "Pidot Tornissa" teos. Esko Aaltonen keräsi Gummeruksen talliin monia myöhemmin tunnetuksi tulleita kirjailijoita, joille ei suurempien kustantamojen ovet olleet auenneet. Olavi Paavolainen, Hella Vuolijoki, Viljo Kajava ja Helvi Hämäläi-

nen olivat näitä "Aaltosen poimimia".

Monella suulla on todettu, että Gummerus oli tuolloin taloudellista merkitystään suurempi yhtiö. Se oli rohjennut julkaista radikaalien kirjailijoiden teoksia pimeäksi sanotulla 30-luvulla. Tätä Esko Aaltosen toimintaa on luonnehdittu myös omanlaiseksi kansalliseksi eheytystyöksi ennen talvisotaa.

Leo Lehdistö

SUOMALAISEN KLUBIN RA

VINTOLA AUKEAMA

Klubin hallinto 2004

■ **Kunniapuheenjohtaja:** Lehdistöneuvos **Mikko Pohtola**

■ **Kunniajäsenet:** varatuomari **Risto Alaviuhkola**, pääjohtaja **Martti Enäjärvi**, osastopäällikkö **Karl-Heinz Henn**, opetusneuvos **Antti Henttonen**, järjestöneuvos **Matti Höysti**, varatuomari **Pertti Kolve**, toimitusjohtaja **Mauno Saarela**, professori **Eero Saarenheimo**, kapellimestari **Aarno Walli**.

■ **Klubin johtokunta:**

päätoimittaja **Pekka Ritvos**, puheenjohtaja, pekka.ritvos@kauppalehti.fi
toimitusjohtaja **Matti Viljanen**, varapuheenjohtaja, matti.viljanen@insinooriliitto.fi
toimitusjohtaja **Leif Eklöf**, webmaster@klubi.fi
hovi oikeuden laamanni **Ukko Kiviharju**, ukko.kiviharju@om.fi
viestintäjohtaja **Leo Lehdistö**, leo.lehdisto@prh.fi
diplomi-insinööri **Leif Nordin**, leif.nordin@berggren.fi
valtiotieteen tohtori **Weijo Pitkänen**, weijo@eevalip.pp.fi
toimitusjohtaja **Timo Turunen**, timo.turunen@telemast.com
varanotaari **Pertti Virkkunen**, Pertti.Virkkunen@Sibelius.fi

■ **Talous- ja hallintotoimikunta:**

Timo Turunen puheenjohtaja, **Lauri Jouppi**, **Kari Karvonen**, **Jussi Koskinen**, **Ari Larnevaara**, **Jussi Selinheimo**, **Jens Stormbom**, **Matti Viljanen**, **Jouko Liusvaara** sihteeri.

■ **Ohjelma- ja tiedotustoimikunta:**

Leo Lehdistö puheenjohtaja, **Kari Eklund**, **Seppo Hovi**, **Aarno Kaila**, **Timo Kivi-Koskinen**, **Ere Kokkonen**, **Henrik Lamberg**, **Jouko Liusvaara**, **Pekka Piispanen**, **Weijo Pitkänen**, **Jarmo Virnavirta**, **Marita Enqvist** sihteeri.

■ **Kulttuuritoimikunta:**

Weijo Pitkänen puheenjohtaja, **Sture Gripenberg**, **Keijo K. Kulha**, **Kauko Lehti**, **Jouni Mykkänen**, **Veikko Sonninen**, **Tuomo Tuomi**, **Jouko Liusvaara** sihteeri.

■ **Harrastustoimikunta:**

Leif Eklöf puheenjohtaja, **Ahto Alander**, **Pertti Calonius**, **Kalevi Karenius**, **Jussi Neste**, **Jussi Papinniemi**, **Heikki Sarso**, **Pertti Tolla**, **Erkki Tulppala**, **Kari Wallin**, **Jouko Liusvaara** sihteeri.

■ **Tietopalvelutoimikunta:**

Leif Nordin puheenjohtaja, **Leif Eklöf**, **Jari Karpakka**, **Teppo Oranne**, **Tuomo Tuomi**, **Pertti Virkkunen**, **Nikolai Ylirotu**, **Jouko Liusvaara** sihteeri.

■ **Toiminnanjohtaja:** eversti **Jouko Liusvaara**, toiminnanjohtaja@klubi.fi

■ **Sihteeri:** myyntipäällikkö **Marita Enqvist**, sihteeri@klubi.fi

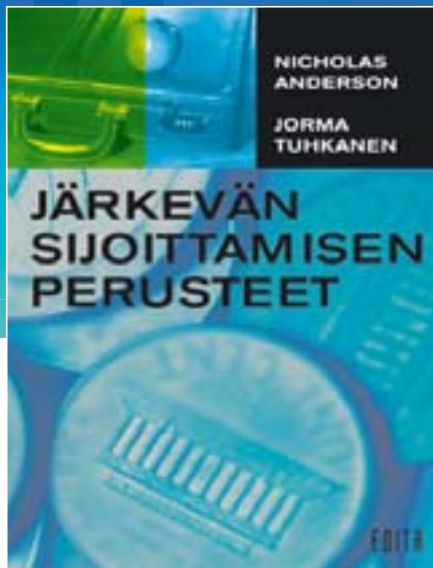
■ **Vahtimestarit:** **Jarmo Heinonen**, **Arto Toivanen**, vahtimestari@klubi.fi

Kauppalehti

OPTIO

**Myös Helsingin
Suomalaisen
Klubin asialla**

Sijoitatko järkevästi, tunnistatko riskit?

Nicholas Anderson, Jorma Tuhkanen

Järkevän sijoittamisen perusteet

Miten järkevä ihminen toimii tehdessään sijoituspäätöksiä?

Nicholas Anderson ja Jorma Tuhkanen kuvaavat kirjassaan yleisesti hyväksytyjä sijoitusperiaatteita, jotka ovat järkevän ihmisen ajatusmaailman mukaisia. Kirja johdattaa sijoittajan suunnitelmalliseen ja pitkäjänteiseen sijoitustoimintaan, jonka tavoitteena on sijoittajan varallisuuden säilyttäminen ja kasvattaminen hetkellisen voitontavoittelun sijaan. Kirjoittajat esittelevät myös selkeästi kaikki sijoittamisen kannalta olennaiset matemaattiset kaavat, joilla havainnollistetaan mm. tuottolaskentaa ja joita sijoittaja voi hyödyntää sijoitussuunnitelmaa laatiessaan. Kirja on erinomainen perusteos sijoitustoimintaa harjoittaville tai sitä suunnitteleville yrityksille, yhteisöille ja yksityisille ihmisille.

210 sivua, 60 €

Kirjoittajat ottavat selkeästi kantaa siihen, mikälainen sijoittaminen on kannattavaa ja mikä taas ajaa sijoittajan pahimmillaan vararikoon. Sijoittamisen riskien tunnistaminen ja välttäminen onkin kirjan keskeistä antia.

TILAA JO TÄNÄÄN!

www.edita.fi/netmarket,

s-posti: asiakaspalvelu.publishing@edita.fi,

faksi 020 450 2380, puhelin 020 450 05,

Edita-kirjakauppa Helsingissä: Annankatu 44

(Et. Rautatiekadun kulma), ma – pe 9–17,

puhelin 020 450 2566. Kirjakaupoista.

 EDITA

Tietoa. Pintaa syvemältä.